

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาการดัดแปลงวรรณคดีเรื่องอิเหนาพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นบทละครโทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบตัวบทแบบดั้งเดิมกับตัวบทแบบใหม่ และเพื่อศึกษาวรรณคดีในรูปแบบบทละคร โทรทัศน์ ซึ่งเป็นพัฒนาการรูปแบบหนึ่งของวรรณคดีมรดก

เรื่องอิเหนาเป็นที่นิยมแพร่หลายในประเทศไทย มีอยู่ด้วยกันหลายสำนวนและหลาย รูปแบบตามความนิยมของยุคสมัยหรือจุดประสงค์ของผู้สร้างงาน เรื่องอิเหนาบทละครโทรทัศน์ ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นสำนวนของบริษัททีวีสแควร์ จำกัด เป็นบทสำหรับแสดงละครโทรทัศน์ซึ่ง แพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในพ.ศ. 2546 ดัดแปลงจากบทพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ละครโทรทัศน์เป็นสื่อยอดนิยมที่เข้าถึงประชาชนใน วงกว้าง ตัวบทซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการแสดงย่อมได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาพบว่าบทละครโทรทัศน์เรื่องอิเหนามีการดัดแปลง 4 หัวข้อ ได้แก่ เนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉาก และภาษา ในด้านเนื้อเรื่องมีการตัดตอน การเพิ่มเติม และการเปลี่ยนแปลง รายละเอียด ด้านตัวละคร มีลักษณะตัวละครที่ต่างจากฉบับเดิม ตัวละครที่สร้างใหม่และตัว ละครที่ตัดออกไป ด้านฉาก มีการเพิ่มฉากและการตัดฉาก ด้านการใช้ภาษามีบทสนทนาที่แต่ง ใหม่และบทสนทนาที่นำมาจากสำนวนอื่น อย่างไรก็ตามบทละครโทรทัศน์ได้รักษาโครงเรื่อง หลัก เนื้อหาสำคัญ ลักษณะตัวละครบางตัว และความงามทางภาษา จึงคงคุณค่าในฐานะ วรรณคดีดัดแปลงที่มีต่อสังคมเช่นเดียวกับสำนวนพระราชนิพนธ์ได้แก่ คุณค่าทางวรรณศิลป์ คุณค่าทางปรัชญา และคุณค่าทางศิลปะการแสดงอย่างครบถ้วน

This thesis is a study on the adaptation of Inao by King Phra Puttha Lertla Naphalai into a television script. The objectives are to make a comparison between the classical and the adapted versions and to make a study of the latter as the development in form of a heritage literature.

The story of Inao is popular in Thailand; it has been depicted in a variety of versions and forms, depending on the taste of the time as well as on the author's purpose. The version discussed in this research is that of TV Square Company, which is the script for the television drama series broadcast on Channel 3 in the year 2003. The script was adapted from the version by King Phra Puttha Lertla Naphalai. Since television drama is massively popular, the story presented through such media is, therefore, assumed to attain massive interest.

The study finds that TV Square has made changes in four components: the story, characters, scenes and language. In terms of story, there are both the addition and alteration of details. In terms of characters, some bear different characteristics. In terms of scenes, there are both addition and deletion. In terms of language, there are additional dialogues, some taken from other versions of Inao than that by the King. The script, however, maintains the essence of the original version: the main plot and episodes, the characteristics of certain characters and the beauty of language. Therefore TV Square's script can be regarded as another version of Inao, an adaptation of the classical one, with proper literary and philosophical value for the society as well as for the performing art.